

International Journal of **Kannada** Research

www.kannadajournal.com

ISSN: 2454-5813

IJKR 2023; 9(2): 126-130

© 2023 IJKR

www.kannadajournal.com

Received: 12-03-2023

Accepted: 16-04-2023

ಪ್ರವೀಣ್ ಕುಮಾರ್ ಜೆ

ಎಂ.ಕಾಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜು ಆವರಣ, ಬೆಂ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಭಾರತ

ಪ್ರೊ. ವನಜಾಕ್ಷಿ ಹಳ್ಳಿಯವರ

ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ರಾಜಾಜಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ, ಭಾರತ

ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ನಾಗವರ್ಮನ ಸ್ವೋಪಜ್ಞತೆ

ಪ್ರವೀಣ್ ಕುಮಾರ್ ಜೆ, ಪ್ರೊ. ವನಜಾಕ್ಷಿ ಹಳ್ಳಿಯವರ

ಪೀಠಿಕೆ

‘ಕಾದಂಬರಿ’ ಇದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಗದ್ಯಕವಿ ಬಾಣಭಟ್ಟನ ಕೃತಿ. ನಾಗವರ್ಮ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ‘ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿ’ (ಕಾದಂಬರಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ) ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿ ಚಂಪೂಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಇದೊಂದು ಅನುವಾದ ಕೃತಿ. ಬಾಣ ಅಥವಾ ಬಾಣಭಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಅವನ ಮಗ ಭೂಷಣಭಟ್ಟರಿಂದ ಪೂರ್ವಭಾಗ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಭಾಗವೆಂಬ ಎರಡು ಕಥಾಹಂದರಗಳಿಂದ ‘ಕಾದಂಬರಿ’ ಕೃತಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವಂಥದ್ದು. ಆದರೆ ನಾಗವರ್ಮ ಅವೆರಡನ್ನೂ ಮೇಳೈಸಿ ಒಂದಾಗಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಕೃತಿಗೆ ಬೃಹತ್ಕಥಾ ಹಾಗೂ ಕಥಾಸರಿತ್ಸಾಗರದ ಕಥೆ ಮೂಲ ಆಕರವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾಗವರ್ಮನ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಮೂಲ ಆಕರ ಬಾಣನ ‘ಕಾದಂಬರಿ’ಯೇ ಆಗಿದ್ದು, ತನ್ನ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಮೂಲದ ಕಥೆಯನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯಿಂದ ಕೆಲವನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಜಾಣ್ಮೆ ತೋರಿದ್ದಾನೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಕವಿ ನಾಗವರ್ಮನು ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಸೋಪಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ವಿವರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

1. ಮೂಲ ಕಥೆಯ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಸೇರ್ಪಡೆ
2. ಅನುವಾದ ವಿಧಾನ
3. ಸಂಗ್ರಹ ಶಕ್ತಿ
4. ಅನೌಚಿತ್ಯದ ಪರಿಹಾರ
5. ಸ್ವವಿರಚಿತ ಪದ್ಯಗಳು / ಭಾಗಗಳು

1. ಮೂಲ ಕಥೆಯ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಸೇರ್ಪಡೆ

ನಾಗವರ್ಮನು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ವಿರಚಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಮಕ್ಕಿಕಾಮಕ್ಕಿ ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ತೊಡಗದೆ ಸೋಪಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿದೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಥೆಯ ಬದಲಾವಣೆ ಹಾಗೂ ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

- ನಾಗವರ್ಮನು ಕಾದಂಬರಿ ಕೃತಿಗೆ ಚಂದ್ರಾಪೀಡನನ್ನೇ ನಾಯಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆದಿಕವಿ ಪಂಪನಂತೆ ಇವನೂ ಚಂದ್ರ ರಾಜನೆಂಬ ತನ್ನ ಆಶ್ರಯದಾತನನ್ನು ಚಂದ್ರನೊಡನೆ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಮೂಲದ ಬಾಣಭಟ್ಟನ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಥಾನಾಯಕನಾರಂಬ ಹೆಸರೇ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.
- ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಮಹಾಶ್ವೇತೆ ಬೇಕಂತೆಲೇ ತನ್ನ ಕೊರಳ ಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಪುಂಡರೀಕನಿಗೆ ನೀಡುವಳು. ಆದರೆ ನಾಗವರ್ಮನಲ್ಲಿ –

“ಕುಡು ಚಪಳೆ ಜಪದ ಮಣಿಯಂ
ಕುಡುದಿನ್ನೊಂದಡಿಯನಪೊಡಂ ಪೋಗದಿರಿಂ
ದೊಡೆ ಕೇಳ್ವು ಜಪದ ಮಣಿಗೆ
ತೊಡನೆಯೆ ಹಾರಮನೆ ತೆಗೆದೆನ್ನಯ ಕೊರಲಂ ” 1

Corresponding Author:

ಪ್ರವೀಣ್ ಕುಮಾರ್ ಜೆ

ಎಂ.ಕಾಂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜು ಆವರಣ, ಬೆಂ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಭಾರತ

‘ಕೂರಳಲ್ಲದ್ದ ಹಾರವನ್ನೇ ಜಪಸರವೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆನು’ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮಹಾಶ್ವೇತೆಯ ಅನ್ಯಮನಸ್ಕತೆ ವಿವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಣಯದ ಪ್ರಭಾವ ಪುಷ್ಟಿಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

- ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಶ್ವೇತೆಯು ಚಂದ್ರಾಪೀಡನಿಗೆ ತನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಪುಂಡರೀಕನನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಪ್ರಣಯದ ಆಧಿಕ್ಯದಿಂದ ತನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲ ಉಂಟಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಚಲನವಲನಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಮುಚ್ಚು ಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೆ ನಾಗವರ್ಮನು ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ತನ್ನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಸ್ತ್ರೀಯೂ ಪರಪುರುಷನ ಮುಂದೆ ಪ್ರೇಮ ಸಲ್ಲಾಪಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚುಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳುವುದು ತುಸು ಕಷ್ಟವೇ. ಬಹುಶಃ ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಸ್ತ್ರೀ ಸಹಜ ಗುಣವನ್ನು ಬಲ್ಲವನಾಗಿ ಅಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರಾಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಔಚಿತ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೆರೆದಿದ್ದಾನೆ.
- ಬಾಣನು ಚಂದ್ರಾಪೀಡ ಮಹಾಶ್ವೇತೆಯ ಸಾಮಿಪ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಹಣ್ಣು-ಹಂಪಲು ನೀಡುವ ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾಗವರ್ಮನಲ್ಲಿ,

“.....ದಿವ್ಯತಪಸ್ವಿನಿ ಮಾಕ್ಷತಿಥಿ ಪೂಜೆಯಂ
ವಿನಯಪುರಸ್ಕರಂ ಕೆಯ್ಯೊಂಡುದರ್ಭಾಸನದೊಳ್
ಕುಳ್ಳರಲ್...” 2

“ಪಿರಿದೆನಿಸಿದ ನಿಮ್ಮಯ ಪ್ರಸಾದಮನಾಂ
ಪಡೆದೊಡೆದೊಂದು ಗವದಿಂ
ಪರಿಚಿತನಂತೆ ಜನ್ನವಿಸಲುಂ ಬಗೆದಂದಪೆನಂತುಟಲ್...” 3

ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮಹಾಶ್ವೇತೆ ಆತನನ್ನು ಅಭ್ಯಾಗತ (ಅತಿಥಿ) ನೆಂದು ತಿಳಿತು ಮೊದಲು ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಆತನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾಳೆ. ‘ಅತಿಥಿ ದೇವೋಭವವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದವರನ್ನು ಮೊದಲು ಉಪಚರಿಸುವುದೇ ಔಚಿತ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದ ನಾಗವರ್ಮ ನಂತರವಷ್ಟೇ ಉಭಯ ಕುಶಲೋಪರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತಾನೆ.

- ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಶ್ವೇತೆ ಪುಂಡರೀಕನನ್ನು ಪತಿಯಾಗಿ ಭಾವಿಸಿರುವುದು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ನಾಗವರ್ಮ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ‘ಪತಿದುಃಖಭಾಜನೆ’, ‘ಪುರುಷ ಭಿಕ್ಷವನಿಕ್ಕಿಂ’ ಎಂಬತ್ಯಾದಿ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳು ಪುಂಡರೀಕನನ್ನು ಪತಿಯೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿರುವುದು ವಾಚ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ.
- ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿಯ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಿರಹ ವ್ಯಥೆಯನ್ನು ಚಂದ್ರಾಪೀಡನಿಗೆ ಕೇಯೂರಕ ಮತ್ತು ಪತ್ರಲೇಖಿ ಇಬ್ಬರೂ ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಿದರೆ ನಾಗವರ್ಮನು -

“ವ || ಕಾದಂಬರೀ ದೇವಿ.....ವಾರ್ತೆಯಂ ಕೇಳಲತಿ
ಕುತೂಹಲನಾಗಿ ಮೇಘನಾದಂಗಿ
ಮೆಚ್ಚುಗೊಟ್ಟಾತಂಬೆರಸು ರಾಜಲೋಕಮಂ ವಿಸರ್ಜಿಸಿ
ದೂರೋತ್ತಾರಿತ ಪರಿಜನಂ
ಪತ್ರಲೇಖಾಧಿಪತಿಯನಾಗಿ ವಲ್ಲಭ ಬಾಲೋದ್ಯಾನಮಂ ಪೊಕ್ಕು
” 4

ಎಂಬ ವಚನದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಲೇಖಿಯೊಬ್ಬಳಿಂದಲೇ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಿರಹವನ್ನು ಹೇಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಹೃದಯವನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಅರಿಯಬಲ್ಲಳೇ ವಿನಃ ಪುರುಷನಾದವನಿಗೆ ಅದು ತಿಳಿಯುವುದು ತುಸು ಕಷ್ಟವೇ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ನಾಗವರ್ಮನು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣೇ ಸಮರ್ಥಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿರುವುದು ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

- ಮೂಲ ಬಾಣ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ತಾರಾಪೀಡನು ಶುಕನಾಸನಿಗೆ ಮಗ ಎದುರಿಗಿರುವಾಗಲೇ ‘ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಮೀನೆ ಬಂದವು. ಇದು ಆತನ ಮದುವೆಗೆ ಯೋಗ್ಯ ವಯಸ್ಸು ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ನಾಗವರ್ಮನ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ -

“ಘನಶೌರ್ಯನಲಧೂಮವಲ್ಲ ವದನಾಂಭೋಜಾಳನೀಮಾಲೆ
ಯೌ

ವನಗಂಧದ್ವಿಪದಾನ ಲೇಖಿ ಪಮರಾಲೇಖ್ಯಪ್ರಭೋಸ್ತ್ರೀಲನಾಂ
ಜನರುಗ್ಲೇಖಿ ವಿವಾಹಮಂಗಲಕಿದೇ ಭ್ರೂ ಸಂಜ್ಞೆಯೆಂಬಂತೆ ಚಿ
ಲ್ಪನದೇಂ ಶ್ಯಶ್ರುವಿಕಾಸರೇಖಿ ತಳೆದತ್ತೀಗಳ್
ಕುಮಾರವ್ಯಾಸದೊಳ್
ವ// ಎಂದು ತನ್ನೊಳೆ ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತಾರಾಪೀಡನ
ಮನೋಗತಾಭಿಪ್ರಾಯವನಿರು.....” (5)

ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮಗನಿಗೆ ಮೀನೆ ಬಂದಿರುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಾರಾಪೀಡನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮಗ ಎದುರಿದ್ದಾಗ ಈ ರೀತಿ ನೇರಾ-ನೇರ ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಮಂಜಸವೆನಿಸಲಾರದು. ಅಂತೆಯೇ ನಾಗವರ್ಮನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿವೇಷವನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಿ, ಕೇವಲ ಮನದಾಳದ ಸುರುಳಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಹೆಣೆದಿದ್ದಾನೆ. ಮೂಲ ಕಥೆಯ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಸೇರ್ಪಡೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮೇಲನ ಕೆಲವು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ, ನಾಗವರ್ಮನ ಔಚಿತ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ ವಿಮರ್ಶಕ ದೃಷ್ಟಿ, ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಮತ್ತು ತಾರ್ಕಿಕತೆಗಳು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತವೆ.

2. ಅನುವಾದ ಅಥವಾ ಭಾಷಾಂತರ ವಿಧಾನ

ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವುದೆಂದರೆ ಅದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭದ ಮಾತಲ್ಲ. ಅನುವಾದಕನು ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂಲ ಕೃತಿಯ ಹಂದರಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರದಂತೆ ಜಾಣ್ಮೆ ತೋರಿ ಕೃತಿಯೊಂದರ ಅನುವಾದ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಗವರ್ಮನು ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಅನುವಾದಿಸುವಾಗ ಆತನ ಕಾರಯತ್ರಿ ಪ್ರತಿಭೆ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿರುವುದು. ಕನ್ನಡದ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಅನುವಾದಿತ ಪ್ರಣಯ ಕಾವ್ಯ ವೆಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿಯು ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗುವಂತೆ ರಚಿತಗೊಂಡಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಗದ್ಯಕವಿ “ಬಾಣನು ಮುಟ್ಟದ ಕವಿತಾ ವಿಷಯವಿಲ್ಲ ; ಮುಟ್ಟದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಚಿನ್ನವೇ. ‘ಬಾಣೋಚ್ಚಿಷ್ಟಂ ಸಗತ್ವವಂ’ ಉಳಿದ ಕವಿಗಳೆಲ್ಲ ಬಾಣನ ಎಂಜಲಿಗೆ ಕೈಯಾನುವವರೆಂಬ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಚೀನರು ಬಾಣನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ” (6) ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಅನುವಾದಿಸುವುದೆಂದರೆ ಅದು ಸವಾಲಿನ ಮಾತೇ ಸರಿ ! ಆದರೆ ನಾಗವರ್ಮನು ಕಬ್ಬಣದ ಕಡಲೆಯಂತಿದ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಮೂಲಕ್ಕೆ ಲೋಪವಿಲ್ಲದಂತೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ಕೃತಕೃತ್ಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಬಾಣ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸುದೀರ್ಘ ಸಮಾಸಪದಗಳು, ವರ್ಣನಾ ಭಾಗಗಳು, ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಅಲಂಕಾರಗಳ ಬಳಕೆ ಯತೇಚ್ಛವಾಗಿವೆ. ಅವನದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಂಬರದ ಶೈಲಿ. ಆದರೆ ನಾಗವರ್ಮನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಜಾಯಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಪದಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರಳ ವಾಕ್ಯ ರಚನೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಅನವಶ್ಯಕವೆನಿಸಿದ ವರ್ಣನಾ ಭಾಗಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾ ಸನ್ನಿವೇಷಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬಾಣನಲ್ಲಿ ಶೂದ್ರಕನ ಪರಾಕ್ರಮದ ವರ್ಣನಾಭಾಗ ನಾಲ್ಕು ಪುಟಗಳಷ್ಟು ಹರಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅವನ್ನು ನಾಗವರ್ಮ

“ಪಿರಿದುಂ ಧೃಡಕರ ಮುಷ್ಟಿಯು
ಭರದಿಂ ಮುನ್ನುಂಡ ನೀರನುಗುವಿಪುದೆಂಬಂ
ತರಿ ಕರಿ ಮಸ್ತಕ ಮುಕ್ಕೋ
ತೃರ ದಂತುರಮೆಸೆವುದಾ ನೃಪಾಲಕೃಪಾಣಂ

ಕಲಗುರುಃ ಕವಾಟ ಕವಚಂಗಳ ಕಳ್ಳಲೆಯೊಳ್ ಕವೀಂದ್ರಸಂ
ಕುಳ ಮದವಾರಿಧಾರೆಗಳ ಪೆರ್ಮಳೆಯೊಳ್ ರಣಮೆಂಬ
ರಾತ್ರಿಯೊಳ್
ಸಲೆ ಬರುತಿರ್ಪಳೆಂದುಮಭಸಾರಿಕೆ ಯಂದದೆ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ತ
ನ್ನೊಲವಿನೊಳೆಂದೊಡಾ ನೃಪನ ಪೌರುಷಮೇಂ
ಪೊಗಳಲೆವೇಳುಮೆ ” 7

ಎಂಬ ಎರಡೇ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ತಾರಾಪೀಡ ಪುತ್ರೋತ್ಸವದ ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದ ವರ್ಣನಾ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರುವ -

“ಅಡಿಗಡಿಗಾನಂದಾಶ್ರುಗ
ಳೆಡೆ ವಿಡದುಣ್ಣುತ್ತಿರಲೆ ನಿಡು
ಪಿಡಿವಂದದೆ ಕುಡಿವಂದದೆ
ನುಡಿವಂದದೆ ಸುತನಕ್ಕರಿದಿಂಕ್ಷಿಸಿದಂ ” 8

ಎಂಬಲ್ಲಿ ಪುತ್ರೋತ್ಸವದ ಸಂತೋಷವನ್ನು ನಾಗವರ್ಮನು ಸ್ವಾನುಭವದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದರೆ,

“ಕರುಣಿಸು ದೈವಮ ಪಾಳಸು
ಹರಾದ್ರಿ ರಕ್ಷಿಸೆಲೆ ರಾತ್ರಿ ಶರಣಾಗು ಸರೋ
ವರಮೆ ವನದೇವಿಯಿರಾ
ನೆರೆದೆರಲ್ಲರುಮೆನೆಗೆ ಪುರುಷಭಕ್ತಮನಿಕ್ಕಿಂ ” 9

ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಮಹಾಶ್ವೇತಿಯು ಅಸುನೀಗಿದ ಪ್ರಾಣಕಾಂತನನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಲಾಪಿಸುವ ದುಃಖದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಅಳುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ-ಸುಂದರವಾಗಿ ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾದ ಪದಗಳ ಮೂಲಕ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

“ಸತ್ತಳೆ ಕಾಮದೇವನ ಪರೋಕ್ಷದೊಳಾರತಿ ಪಾಂಡು
ಸತ್ತೊಡಂ
ಸತ್ತಳೆ ಕುಂತಿ ಮತ್ತಭಮನ್ಯು ಕುಮಾರಕನಂದು ಸತ್ತೊಡೆ
ನುತ್ತರೆ ಸತ್ತಳೆ ನೆಗ್ಗಲೆ ಸಿಂಧು ನೃಪಾಲಕನಂದು ಸತ್ತೊಡಂ
ಸತ್ತಳೆ ದುಶ್ಯಳಾವನಿತೆ ಯಂತಿವು ನೀವಳದಂದವಲ್ಲವೇ ” 10

ಚಂದ್ರಾಪೀಡನು ದುಃಖತಪ್ಪೆಯಾದ ಮಹಾಶ್ವೇತೆಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ಮೇಲಿನ ವೃತ್ತಪದ್ಯ

ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಸತ್ತಳೆ-ಸತ್ತಳೆ---ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಲೆ ಬದುಕಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ನಾಗವರ್ಮನ ಅನುವಾದದ ಸೃಜನಶೀಲತೆಗೆ, ಮೃದುವಚನ ರಚನೆಗೆ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸುವಾಗ ಮೂಲದ ಸೌಂದರ್ಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಚಿಕಿತ್ಸಕ ಶಕ್ತಿಯ ಬಲದಿಂದ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮೂಲದಲ್ಲಿರುವ ನೀರಸಲೆಯನ್ನೂ ಸರಸಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ, ಪೇಲವವಾಗಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಕಾಂತಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ, ಗೌಣ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಸೋಪಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಮೆರೆದಿದ್ದಾನೆ.

3. ಸಂಗ್ರಹಶಕ್ತಿ

ನಾಗವರ್ಮನು ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಾತ್ಮಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಥಾರೂಪಕ್ಕೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವೆನಿಸಿದ್ದನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಾಗವರ್ಮನ ಸಂಗ್ರಹಕಾವ್ಯ ಕಂಡುಬರುವುದು ಸುದೀರ್ಘ ವರ್ಣನೆಗಳಲ್ಲಿ. ಮಾನವೀಯ ಅಂಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಭಾವಪ್ರಧಾನವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡರೆ, ಅನವಶ್ಯಕವೆನಿಸಿದವುಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವನು. ಚಂದ್ರಾಪೀಡ - ಮಹಾಶ್ವೇತೆಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುವ ಭಾಗ ಅವನ ಸಾರಾನುವಾದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ.

ಚಾಂಡಾಲ ಕನ್ಯೆಯ ವರ್ಣನೆ, ದಂಡಕಾರಣ್ಯ, ಶಾಲ್ಮಲೀವೃಕ್ಷ, ಪಂಪಾಸರೋವರದಂತಹ ಮೊದಲಾದ ಹೃದ್ಯಂಗಮ ಭಾಗಗಳು ಮೂಲದಲ್ಲಿಯಂತೆಯೇ ನಾಗವರ್ಮನಲ್ಲಿಯೂ ಒಡಮೂಡಿವೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಚಂದ್ರಾಪೀಡ ಪುತ್ರೋತ್ಸವದ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಾಣ ಕಾದಂಬರಿಯುಲಲ ಸುಮಾರು ತೊಂಬತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದ್ದರೆ, ನಾಗವರ್ಮನ ಆ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಉಚ್ಚೈನಿಯ ಅರಮನೆಯ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಏಕೈಕ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿ ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಯುವರಾಜಾಭಿಷೇಕ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬರುವ 'ಬೇಟೆಯ ವರ್ಣನೆ ಕೂಡ ನಾಗವರ್ಮನಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಗ್ರಹಶಕ್ತಿಯ ಭರದಲ್ಲಿ ನಾಗವರ್ಮ ಆ ಕಾಲದ ಕಲೆ-ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಜನ-ಜೀವನ, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಗೌಣವಾಗಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮೂಲದಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಉಪಮೆ, ರೂಪಕ, ವಿಶೇಷಣಗಳನ್ನೇ ಹಾರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಬಾಣ ಕಾದಂಬರಿಯ ಬಹುತೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರುಕ್ತಿಗಳೇ ಕಂಡುಬಂದರೆ, ನಾಗವರ್ಮನಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ.

4. ಅನೌಚಿತ್ಯದ ಪರಿಹಾರ

ಕಾದಂಬರಿಯ ಅನುವಾದದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ನಾಗವರ್ಮನಿಗೆ ಅನುಚಿತವೆನಿಸಿದೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ವಂತಿಕೆ ಮೆರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳೆಂದರೆ -

- ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಶಬರನಾಯಕನನ್ನು ಕಂಡ ಗಿಳಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬೇಡವೃತ್ತಿಯ ದೋಷಗಳ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ತುಪ್ಪಳು ಮೂಡದ ಗಿಳಿಯೊಂದು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವುದು ಸಮರ್ಪಕವಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನೇ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ್ದಾನೆ.
- ವಿಲಾಸವತಿ ತನ್ನ ಮಗನಾದ ಚಂದ್ರಾಪೀಡ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿಂತಿರುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅವನನ್ನು ಅಪ್ಪಿ

ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿಸಿಕೊಂಡಳೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಮೂಲದ ಭಾಗ ನಾಗವರ್ಮನ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

- ಬಾಣ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿನ ಶೂದ್ರಕ ಚಂಡಾಲಕನ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಅಶ್ಲೀಲ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ನಾಗವರ್ಮ ಕತ್ತರಿ ಹಾಕಿದ್ದಾನೆ.
- ಚಂದ್ರಾಪೀಡ ಕಾದಂಬರಿಯ ಹರ್ಮ್ಯವವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ನೋಡುತ್ತ ಹೋಗುವಾಗ 'ಸುರತವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರನ್ನು ನೋಡಿದಂತೆ' ಎಂಬ ಸನ್ನಿವೇಶ ನಾಗವರ್ಮನಲ್ಲಿಲ್ಲ.
- ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ 'ಪುಂಡರೀಕನಿಗೆ ಮಹಾಶ್ವೇತೆ ಮರುಳಾದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಮೇಲೆ ತೊಟ್ಟುಗಳು ಸುರಿಸಿದವು' ಇದು ಸಹಜವಾದ ಅನುರಾಗದ ಉತ್ಕಟತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆಯಾದರೂ ಮಹಾಶ್ವೇತೆಯೇ ಅದನ್ನು ಚಂದ್ರಾಪೀಡನ ಮುಂದೆ ನಿವೇದಿಸಿರುವುದು ಅಷ್ಟು ಉಚಿತವೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ನಾಗವರ್ಮ ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಅನೌಚಿತ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ್ದಾನೆ.
- ನಾಗವರ್ಮನು ಮೂಲ ಬಾಣ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿನ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕಿತ್ತಕ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಲೋಪವಾಗಿದ್ದುಂಟು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ
- ಜಾಬಾಲಯ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಾಣ 'ಪಾರಿವಾಳದ ಕಾಲನಂತೆ ಕೆಂಪಾದ ಬಣ್ಣ ಆಗ ಇತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾಗವರ್ಮ ಆ ಉಪಮೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು "ದಿನಾಧಿಪತಿ ನಿಜಪಾದಂಗಳನುಡುಗಿ ಗಗನತಳದಿಂದಿಳಿದಂತೆ" ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.
- ಬಾಣ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಪಿಂಜಲನು ತನ್ನ ಗೆಳೆಯನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು 'ಸಚೇತನಗಳರಲ, ಅವನು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಅಚೇತನಗಳನ್ನೂ ಒಂದುಗೂಡಿಸಬಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಕುಮುದವೂ ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತದೆ....' ಎಂದು ಪ್ರಣಯದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಪ್ರಸಂಗ ನಾಗವರ್ಮನಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗಿದೆ.
- ಪುಂಡರೀಕನ ದೇಹದ ಹಿಂದೆ ಕಪಿಂಜಲನೂ ಹೋದಾಗ ಮಹಾಶ್ವೇತೆಗೆ 'ಪ್ರಿಯತಮನ ದ್ವಿತೀಯ ಮರಣವಾದಂತೆ' ಇಮ್ಮಡಿ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಣನ ಈ ಮೂಲ ಭಾಗ ನಾಗವರ್ಮನಲ್ಲಿಲ್ಲ.
- ಹೇಮಕೂಟದಿಂದ ಮರಳಿದ ತರಳಕೆ ಮೊದಲನಲ ಚಂದ್ರಾಪೀಡನನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಈತ ಯಾರೆಂದು (ತುಸುಹೊತ್ತು) ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕೆಲಕಾಲ ನೋಡಿ, ಅನಂತರ ಮಹಾಶ್ವೇತೆಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆಂದು ಬಾಣ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ನಾಗವರ್ಮ ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ.
- ಬಾಣ ಕಾದಂಬರಿಯ ಉತ್ತರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಪಿಂಜಲನನ್ನು ಪುನಃ ಕಂಡ ಮಹಾಶ್ವೇತೆ 'ಶೋಕಾನಂದ ಮದ್ಯವರ್ತಿನಿ'ಯಾದಳೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದು ಅವಳ ಮನದ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ನಾವು ನಾಗವರ್ಮನಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಥೆಯ ಹಂದರಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗುವ ಕೊಂಡಿಯಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ನಾಗವರ್ಮ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ - ಶೂದ್ರಕರಾಜ

ವೇಷಭೂಷಣಗಳನ್ನು ಕಳಚಿದನೆಂದು ಒಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಮುಂದಿನ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಂಗಾಂಗಗಳು ಬೆವೆತು ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಬೆವರಿಗೆ ಕಾರಣವನ್ನೇ ಸೂಚಿಸಿಲ್ಲ. ಮೂಲ ಬಾಣ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗುವಂತೆ ವ್ಯಾಯಾಮದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬರುವುದು. ಅಲ್ಲೊಂದು-ಇಲ್ಲೊಂದು ಇಂತಹ ಎಡವಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಅನುವಾದ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಾಗವರ್ಮನು ಪ್ರೌಢಿಮೆಯನ್ನೇ ತೋರಿದ್ದಾನೆ.

5. ಸ್ವ ವಿರಚಿತ ಪದ್ಯಗಳು

ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿ ನಮಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಹೆಸರಾಂತ ಪ್ರೇಮಕಾವ್ಯ. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಒಂದೊಂದು ಪಾತ್ರವೂ ಓದುಗರ ಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ನಿಲ್ಲುವಂಥವು "ಈ ಕಥೆಯ ಒಂದೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನೂ ಚಿತ್ರಕಾರನೊಬ್ಬನು ವಿವಿಧ ವರ್ಣನೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದಂತೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಮಾತಿನ ಜೋಡಣೆಯಿಂದಲೇ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾನೆ.....ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದಾದರೆ ನಾಗವರ್ಮ ಕನ್ನಡದ ಬಾಣಭಟ್ಟನೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ." (10) ಎಂಬ ವಿಮರ್ಶಕರ ಮಾತು ಸೂಚ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿಯು ನಾಗವರ್ಮನ ಅನುವಾದ ಕೃತಿಯೆಂದೆನಿಸದೇ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾವ್ಯದಂತೆ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಅನೇಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ನಾಗವರ್ಮ ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರತಿಭಾಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ:

"ಜರಿಯಿಂದಂ ಪುರ್ಬು ಜೋಲಲ್ ತೆರೆ
ತರತರದಿಂದುಣ್ಣಿಪೊಣ್ಣುಳ್ಳೆ ಗಂಟಲ್
ಮುರಿದತ್ತೊಂದೊಂದರೊಳ್ ತಳ್ಳೊಗೆಯೆ
ಸೆರೆಗಳೊತ್ತಂಬದಿಂಬರ್ಪ ಕೆಮ್ಮಿಂ
ಬರಿಯಲ್ ಬೆಟ್ಟಂಗಳಾ ಬಟ್ಟೆಯೊಳನಿಡಗುಂತನ್ನ
ಕೈಸಾರದಂದಾ
ತುರಿಸುತ್ತಂ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದೆನ್ನಯ ಮರದಡಿಯೊಳ್
ನಿಂದನೊರ್ವಂ ಪುಳಂದಂ"

(ಪುಟ : 67)

ನಿನ್ನಯ ತಾಯನೊಯ್ವು ಪದದೊಳ್ ಜವನಕ್ಕಟ ನೋಡು
ಕಂದ ಬಂ
ದೆನ್ನುಮನಂತೆ ಕೂಡಿದೊಡನೊಕ್ಕಲುವೋಗಿಸನೇಕೆ ಬಯ್ಯೆ
ನಾಂ
ನಿನ್ನನೆ ನೋಡಿ ಶೋಕಮನಡಂಗಿಸಿ ಬಾಳೆಯೆ ಲೇಸೆನುತ್ತಮಿ
ರ್ಪನ್ನೆಗಮಮ್ಮ ನಿನ್ನನೊಡಗೊಂಡು ಮುಳುಂಗುವ
ಕಾಲಮಾದುದೋ

(ಪುಟ : 69)

ಅಂಚೆಗಳಂಚರದಿಂ ತ
ಣ್ಣಿಂ ಚೆಟ್ಟಂ ಸವಿಯನಬ್ಬಫನಸೌರಭದಿಂ
ಕಾಂಚನ ಕಮಳಾಕರಮಿದು
ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಸುಖಮನೆನೆಗೆ ಪಡೆದಪುದೀಗಳೆ
(ಪುಟ : 194)

ಆಕೆಯ ಪೆಸರಾಕೆಯ ಮಾ
ತಾಕೆಯ ಮುದ್ದಾಕೆಯಿಂದವಾಕೆಯ ತನುಸೋಂ
ಕಾಕೆಯ ತಿಳವಾಕೆಯ ಮುಳ
ಸಾಕೆಯ ಕೂಟಮೆದಲರ್ದದರಸನ ಮನದೊಳ್" 11

(ಪುಟ : 500)

ಹೀಗೆ ಅವನ ಸ್ವರಚಿತ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪದ್ಯಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 'ಕಾದಂಬರಿ' ಕಥೆಯೇ ಅದ್ಭುತವಾದದ್ದು ಹಾಗೂ ಅಷ್ಟೇ ತೊಡಕಿನದು ಕೂಡ ! ಕತೆಯೊಳಗೊಂದು ಕತೆ ನೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ನಾನಾ ಜನ್ಮಗಳ ವೃತ್ತಾಂತ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಅನೇಕ ಘಟನಾವಳಿಗಳು, ವರ್ಣನೆಗಳು ಕಾದಂಬರಿಯದ್ದಕ್ಕೂ ಸುರುಳಿಸುರುಳಿಯಾಗಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಸಹೃದಯನಿಗೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕಥೆಯ ಹಿಡಿತ ತಪ್ಪುವುದೂ ಉಂಟು. ಆದರೂ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪ್ರಣಯ ಗದ್ಯಕಾವ್ಯವೊಂದನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸುವಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಪಕ್ಷಪತೆಯನ್ನು ಮೆರೆದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾವ್ಯವೆನೋ ಎಂಬಂತೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ ನಾಗವರ್ಮ ನಿಜಕ್ಕೂ ಪ್ರಶಂಸಾರ್ಹನೇ ಸರಿ ! ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿಯ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ನಾಗವರ್ಮ ತೋರಿದ ಸ್ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಸಿ.ಪಿ. ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಅವರು 'ಕಾದಂಬರಿಯ ಕಥಾ ವಾಹಿನಿ ಗುಣಾತ್ಮನ ಪೈಶಾಚಿಕ ಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿ, ಬಾಣನ ಕೃತಿ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಹರಿದುಬಂದು ಕಡೆಗೆ ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗಿದೆ. ಆ ದೇವಗಂಗೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡದ ನೆಲಕ್ಕೆ ಕರೆದುತಂದ ಭಗೀರಥ ನಾಗವರ್ಮ' ಎಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿರುವುದು ಒಪ್ಪುವಂತಹದ್ದೇ ಆಗಿದೆ.

ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ

1. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿ ; ಹ.ವೆ. ನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿ; ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು ; 2011; ಪುಟ:220
2. ಅದೇ ; ಪುಟ : 205
3. ಅದೇ ; ಪುಟ : 206
4. ಅದೇ ; ಪುಟ ; 366
5. ಅದೇ ; ಪುಟ ; 402
6. ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯ ; ಡಾ. ಕೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ; ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು ; 1958 ; ಪುಟ ; ಪುಟ ; 389
7. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿ ; ಹ.ವೆ. ನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿ; ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು ; 2011 ; ಪುಟ ;20-21
8. ಅದೇ ; ಪುಟ ; 164
9. ಅದೇ; ಪುಟ ;274
10. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ;ಕೆ. ವೆಂಕಟರಾಮಪ್ಪ ; ಶಾರದ ಮಂದಿರ, ಮೈಸೂರು ; 1974 ; ಪುಟ : 54,55
11. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿ ; ಹ. ವೆ. ನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿ ; ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು , ಬೆಂಗಳೂರು : 2011 ಪುಟ: 67,69,194,500

ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿ ; ಹ ವೆ ನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿ ; ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು , ಬೆಂಗಳೂರು ;2011
2. ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯ ; ಡಾ. ಕೆ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು ; 1958
3. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ;ಕೆ. ವೆಂಕಟರಾಮಪ್ಪ ; ಶಾರದ ಮಂದಿರ, ಮೈಸೂರು ; 1974
4. ಚಂಪೂ ಕವಿಗಳು ; ಪಿ ವಿ ನಾರಾಯಣ ; ಸ್ವಪ್ನ ಬುಕ್ ಹೌಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು ; 2010
5. ಕಾವ್ಯ ಕಲ್ಪ ; (ಸಂ) ಡಾ ವನಜಾಕ್ಷಿ ಹಳ್ಳಿಯವರ ; ತುಮಕೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ತುಮಕೂರು; 2008
6. ವಿಕಿಪಿಡಿಯಾ , ಅಂತರ್ಜಾಲ ತಾಣ ಇತ್ಯಾದಿ